3 ـ رەتكى ورتالىقتىڭ شينجياڭ قىزمەتى جونىندەگى ئاگىنە ئىماجلىسىنىڭ رۇھىنى ئۇيرەنەيلى، دايەكتىلەندۈرەيلى
جاڭا داۋىرددەگى جۇڭگوشا سوتسىيالىستىك شينجياڭ قۇرۇلۇشنى قۇلشنايلى

ھۆججەتلەر سۆزى

ئۇيغۇر تىلىنى ساقلاپ قېلىش ئۈچۈن ئۇرۇنۇش كېرەك

ـــ شىنجاڭدىكى ئىلغار مائارىپچىلار بىلەن سۆھبەت

□ ئانار بۈلت / شىنجاڭ گازىتىنىڭ ئىشلىسى جاۋ مىن

”ۋەتىنىمىز ـــ كاسپ، ئۇل بۈكۈل ۋەرىكىمەن بەرپالىدى قاجەت ھەتەن ئۇلى ئەس“. جاڭا ئانا شىنجاڭدىكى ئۇيغۇر سىلىنا يە بولغان شىنجاڭ داشۆھسى ئىسپىرانتۇراسىنىڭ باستىنى يۈي جيۇڭ ئىشلىنىڭ سۈجباتىن قابىلداغاندا تولغانسىپەن وسىلاي دەدى.

يۈي جيۇڭ 1986 ـ جىلدان باستاپ وقۇ ـ ئاغارتۇ قىزمەتنە ئارالاسقان، سول كەزدەگى شىنجياڭ ۋنەركاسپ شۆھيۇانىنان (2000 ـ جىلى شىنجياڭ داشۆھسىنە بەرىكتىرىلگەن) شىنجياڭ داشۆھسى يىتەرنەت ورتالىنا، ھەپتەۋ ورتالىنا، يىنفورماتسيا شۆھيۇانىنا، جۇمساق بولشەك شۆھيۇانىنا دەيىن، ونان بۈگىنگى ئىسپىرانتۇراسىنا دەيىن 35 جىلدان بەرى وقتۇشىلقپەن شۇغىلداڭىپ كەلەدى. 35 جىلدان بەرى يۈي جيۇڭ جالپى 3000نان استام وقۇشىنا ساباق ئوتىپ، سوندايـ ئاق ”ئبلىم بەرپ ئادام تاربيەلەۋدىڭ مەملەكەتتىك ئۇلگىسى“، مەملەكەتتىڭ ”10 مىڭ ئادام جوسپارى“ بوينىشا وقۇ ـ وقتۇداعى ئىگەلى ئۇستاز، ئاتونوميالى رايوننىڭ كورنەكتى ئۇلەس قوسقان ئۇزدىك ماماڭى، ئاتونوميالى رايوننىڭ ”تيانشان جەتەكشى دارىندىلارى“ سياقتى داڭقتىى اتاقتارعا يە بولىپ، مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ ارنايى سياقسىنان يگەلمكتەنپ وتىر.

شىنجياڭ داشۆھسى جۇمساق بولشەك شۆھيۇانىنىڭ باستىنى بولغان 10 جىلدان استام ئاقىنتا يۈي جيۇڭ جۇمساق بولشەك شۆھيۇانى وقۇشىلارىنىڭ جاڭالىق اشۇ، شارۇاشلىق قۇرۇ امالياتى ورتالىنى قۇرۇدى ىلگەرلەتىپ، جاڭالىق اشۇ، شارۇاشلىق قۇرۇ بازاسىن قۇرۇپ، ئاتونوميالى رايوندانىى داشۆھ وقۇشىلارىن جاڭالىق اشۇعا، شارۇاشلىق قۇرۇعا جەتەكتەدى؛ 100دەن استام وقۇشىنىڭ كوپتەگەن جۇمساق بولشەك جاساۋ نسانداردىنا قاتناسۇنا جەتەكشىلىك ەتىپ، شىنجياڭنىڭ ئشى ـ سىرتىندانى ئار تۇردەگى ەلىم ـ تەخنيكا جارىستارى سىلىنان 30دان استامنا يە بولدى، مۇنىڭ شىنده 7 مۇگەدەك وقۇشى مەملەكەتتىك جۇمساق بولشەك جوبالاۋ جارىسىنىڭ كوپ ئتۇرلى سىلىنعن الدى.

وسى ارالىقتا ول ئوزىن ”تۇنگى ئپىر“ اتاعان ”وين پاتشاسىن“ اداسقان جولىنان قايتارىپ، ئتانى مۇگەدەك وقۇشىنىڭ جۇمساق بولشەك ينجەنەرى بولۇ ارمانىن ورىنداۋنا مۇمكىندىك جاسادى...

شۆھيۇاندا مي سالدانۇىنىڭ كەينىگى زاردابى مازالاعان ئبر وقۇشى كومپيۇتەر باعدارلامالارىن جوبالاۋعا ايرىقشا قىزىعاتىن، ئجۇرىس ـ تۇرىسى اقىرىن بولسا دا، جاپاعا شىدامدى، نتالى ەدى. يۈي جيۇڭنىڭ شابىتتاندىرۇندا بۇل وقۇشى كوپتەگەن جۇمساق بولشەك جاساۋ نسانىنا قاتناسىپ، جۇمساق بولشەك جوبالاۋ بوينشا مەملەكەتتىك جارىستا 2 ـ دارەجەلى سىلىقتا يە بولدى، سوندايـ ئاق ۇزدىك ناتيجەمەن ماگيستراتۇرانى ەمتيحانسىز وقۇعا كورسەتىلپ، كەيىن تاعى ماگيستراتۇرا مەن دوكتورانتۇرانى جالعاپ وقۇعا ئوتىنش بەردى.

”بيىل ول دوكتورانتۇرادان وقۇ تاۇسادى، بەيجيڭدەگى ينتەرنەت سەرىكتەستىكتەرىنىڭ ئبرتالايىنان جۇمسقا شاقىرۇ ئوتنىشن تاپسىرىپ الپتى، ونىڭ ئوسپ ـ جەتىلگەنىن كورىپ مەن ىشتەي ريزا بولىپ وترامىن“، ـ دەيدى يۇي جيۇڭ.

ساباقحانادا يۇي جيۇڭ ”ئار ساباقتا، ئسوز جوق، جاڭالىق بولۇعا“ تابانىدى بولىپ، قابىلەتتى نەگىز ەتكەن، سۇرانسقا بەت العان ساباق جۇيەسىن ورناتتى، ونىڭ ساباعى دا وقۇشىلار ەڭ جاقسى قارسى الاتىن ساباقتا اينالدى.

”مەن تولىق كۇرستا يۇي جيۇڭ مۇعالمنان ساباق العانمن، اسپيرانتۇراعا تۇسكەن سوڭ، ونى جەتەكشى ۇستاز ەتىپ تاڭدادىم، دوكتورانتۇرا وقعاندا دا وعان ۇزدىكسىز ىلەسىپ زەرتتەۋمەن شۇغىلداندىم“، ـ دەيدى دوكتورانتۇرادان وقۇ تاۇسۇ الدىندا تۇرعان چۇ جىلڭ.

”ئبىلىم بەرۇ ـــ ئتاسىل، ناعىز ماقسات ـــ ادام تاربيەلەۋ“، ـ دەيدى يۇي جيۇڭ ۇنەمى، وقۇشىلارىدىڭ العا باسقانىن كورسە بولدى، ول ايرىقشا تابىس سەزىمنە بولەنەدى. ول ئوزى باس بولىپ كىرىسىپ، وقۇشىلارىدىڭ داۇ باعىتىن تابۇدنا كومەكتەسۇدى قالايدى.

2016 ـ جىلى 6 ـ ايدىڭ سوڭىندا يۇي جيۇڭ شىنجياڭ داشۆھسى اسپيرانتۇراسىنىڭ باستىنى بولدى، سول كەزدەن باستاپ اسپيرانت باۇلۇ ساپاسىن جانە تاربيەلەۋ دەڭگەيىن قايتكەندە ۇزدىكسىز جوعارىلاتۇ يۇي جيۇڭنىڭ ەڭ ماڭىزدى تاقىرىبىنا اينالدى.

سۇرانستى باعدار ەتۇگە، ئپان ورنالاسترىلمەن ساپاللاندىرۇعا تاباندى بولىپ، ەرەكشەلىگى ايقىن، باسمدىعى كورنەكتى ئپان جۇيەسىن ورناتىپ، جوعارى دەڭگەيلى دارىندىلار باۇلۇدىڭ كولەمى مەن قۇرىلمەن ساپالالاندىرۇ تابانىدى بولىپ، ەرەكشەلىگى ايقىن، باسمدىعى كورنەكتى ئپان جۇيەسىن ورناتىپ، جوعارى دەڭگەيلى دارىندىلار باۇلۇدىڭ كولەمى مەن قۇرىلمەن ساپالالاندىرۇعا تابانىدى بولىپ، قابىلەتتى نەگىز ەتكەن، سۇرانسقا بەت العان ساباق جۇيەسىن ورناتتى، ونىڭ ساباعى دا وقۇشىلار ەڭ جاقسى قارسى الاتىن ساباقتا اينالدى.

”مەن تولىق كۇرستا يۇي جيۇڭ مۇعالمنان ساباق العانمن، اسپيرانتۇراعا تۇسكەن سوڭ، ونى جەتەكشى ۇستاز ەتىپ تاڭدادىم، دوكتورانتۇرا وقعاندا دا وعان ۇزدىكسىز ىلەسىپ زەرتتەۋمەن شۇغىلداندىم“، ـ دەيدى دوكتورانتۇرادان وقۇ تاۇسۇ الدىندا تۇرعان چۇ جىلڭ.

”ئبىلىم بەرۇ ـــ ئتاسىل، ناعىز ماقسات ـــ ادام تاربيەلەۋ“، ـ دەيدى يۇي جيۇڭ ۇنەمى، وقۇشىلارىدىڭ العا باسقانىن كورسە بولدى، ول ايرىقشا تابىس سەزىمنە بولەنەدى. ول ئوزى باس بولىپ كىرىسىپ، وقۇشىلارىدىڭ داۇ باعىتىن تابۇدنا كومەكتەسۇدى قالايدى.

2016 ـ جىلى 6 ـ ايدىڭ سوڭىندا يۇي جيۇڭ شىنجياڭ داشۆھسى اسپيرانتۇراسىنىڭ باستىنى بولدى، سول كەزدەن باستاپ اسپيرانت باۇلۇ ساپاسىن جانە تاربيەلەۋ دەڭگەيىن قايتكەندە ۇزدىكسىز جوعارىلاتۇ يۇي جيۇڭنىڭ ەڭ ماڭىزدى تاقىرىبىنا اينالدى.

سۇرانستى باعدار ەتۇگە، ئپان ورنالاسترىلمەن ساپاللاندىرۇعا تاباندى بولىپ، ەرەكشەلىگى ايقىن، باسمدىعى كورنەكتى ئپان جۇيەسىن ورناتىپ، جوعارى دەڭگەيلى دارىندىلار باۇلۇدىڭ كولەمى مەن قۇرىلمەن ساپالالاندىرۇعا تاباند